

SUMMARY

Kupenko Olena. The current state and prospective means of developing the project competence of future bachelors of social work.

The article analyzes the current state of organization of project competence of future bachelors of social work and substantiates perspective means of this process. The methods of analysis of normative documents, systematic approach in professional training, experimental methods were used.

It has been found out that in the studies devoted to professional training of social specialists, project competence often appears as a component of other competences. Thus, the practical importance of this research is emphasized.

The article presents the results of the analysis (for project competence) of the "National Qualifications Framework", the standards of higher education of the specialty 231 "Social work" for master's and bachelor's degrees, educational programs of specialty and work programs of disciplines of bachelor's degree of specialty 231 "Social work". It has been found out that project competence is present in all these documents among others. Educational programs do not always have separate subject disciplines, sometimes you may find specific topics in management courses or social work technologies. Most often, development of project competence is achieved through project-based teaching, learning, evaluation, and educational and industrial practice.

The article substantiates advisability of developing multi-level express modules, invariant to the content of the disciplines of the curriculum, which can be used in different types of educational and extracurricular work. Developments should include content and means.

Effectiveness criteria for development of promising means of project competence development are defined: the fact of students' projects implementation; implementation time is 1-4 academic hours.

From the point of view of the first criteria, the set of means is theoretically grounded and experimentally tested: social networks and messengers as a means of mentoring; students' projects as a means of self-management activity; the means of organizing collaboration of small student groups; means of dual education.

The field of further research is justification and experimental testing of means that will provide the second criteria of effectiveness.

Key words: project competence, social work, standards of higher education, academic programs, work programs, effectiveness criteria, means, multi-level express modules.

УДК 378.14:373.3

Галина Непомняща

Глухівський національний педагогічний університет

імені Олександра Довженка

ORCID ID 0000-0002-5148-2105

DOI 10.24139/2312-5993/2019.09/205-216

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЕЙДЕТИКИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті розглянуто проблему підготовки майбутнього вчителя початкової школи до використання елементів ейдетики у своїй професійній діяльності. Обґрунтовано основні аспекти вивчення математичної галузі в сучасній початковій

школі. Проаналізовано й окреслено, які методи, прийоми, техніки ейдетики доцільно використовувати в початковій школі під час вивчення математичної галузі. З'ясовано доцільність використання елементів ейдетики під час вивчення певних математичних тем. Досліджено методичний аспект використання елементів ейдетики під час вивчення певних тем із навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Математика»».

Ключові слова: підготовка майбутнього вчителя початкових класів, використання елементів ейдетики, математична галузь.

Постановка проблеми. На сучасному етапі підготовка майбутнього вчителя початкової школи підпорядковується законам суспільного розвитку, що вимагає постійного підвищення її якості, запровадження сучасних ефективних педагогічних технологій, форм і методів навчання, введення у професійну освіту нових освітніх елементів.

Стрімкий розвиток суспільства, швидка зміна технологій у всьому світі зумовлює необхідність удосконалення освітньої системи. Відтворення отриманої інформації – це один із найважливіших аспектів інтелектуальних можливостей особистості. Тому в сучасному інформаційно-насиченому суспільстві сучасний учитель повинен уміти застосовувати свої знання й можливості в безпосередній практичній діяльності; уміти застосовувати в нових нестандартних ситуаціях, передбачити кінцевий результат та знайти раціональні способи його досягнення.

Відповідно до діючого Закону «Про освіту» і концепції Нової української школи з'ясовано, що замість запам'ятовування фактів та визначень понять, учні початкових класів набуватимуть відповідних компетентностей. Тому майбутній учитель початкової школи має бути підготовлений до формування в молодших школярів комплексу знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей, які сприятимуть успішній соціалізації дитини і знадобляться в повсякденному житті. На покращення сприймання й відтворення інформації спрямовані методики і технології ейдетики. Вони сприяють підготовці учнів початкових класів до орієнтування в інформаційному світі. Тому є актуальним питання підготовки вчителя початкових класів до використання елементів ейдетики у своїй професійній діяльності, а саме під час вивчення математичної галузі.

Аналіз актуальних досліджень. Критичний аналіз наукової і методичної літератури з проблеми дослідження дає змогу засвідчити, що проблемами ейдетики займалося багато видатних учених у галузі педагогіки та психології (П. Блонський, Л. Виготський, О. Лурія, С. Рубінштейн, Б. Теплов, Г. Фішер та інші); практичний аспект технології ейдетики в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи досліджували Т. Аристова, І. Брушневська, О. Єремєєва, О. Клочко, Т. Крепчук, О. Нечипоренко та інші. Питання застосування зазначеної

техніки в навчальному процесі початкової школи під час вивчення різних галузей освіти розглядали досліджували у своїх дослідженнях Є. Антощук, І. Аладишова, І. Антонова, Р. Богайчук, Л. Виготський, Т. Деменська, О. Калачикова та інші. Але недостатньо вивченою залишається проблема підготовки майбутніх вчителів до використання елементів ейдетики у процесі вивчення математичної галузі в початковій школі.

Метою статті є дослідження питання підготовки майбутніх учителів до використання елементів ейдетики у процесі вивчення математичної галузі в початковій школі.

У процесі написання статті використані такі **методи дослідження**: критичний аналіз літератури, порівняння, узагальнення практичних досліджень; систематизація.

Виклад основного матеріалу. Однією з ефективніших технік навчання молодших школярів вважається «Ейдетика». Застосовуючи таку техніку, сучасний майбутній учитель початкових класів має можливість включити різні відчуття дитини в навчальний процес.

У Державному стандарті початкової загальної освіти передбачено організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегровано-предметній основі з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи) (*Державний стандарт початкової освіти*, 2018). Це передбачає безпосереднє застосування технік ейдетики у навчальному процесі сучасної початкової школи.

Термін «ейдетика» був уведений у психологію в 30-ті роки минулого століття німецьким ученим Еріком Йеншем та його однодумцями. Вони розглядали цей феномен як довготривале збереження чіткого сліду певної інформації в пам'яті особистості.

Є. Антощук зазначає, що «ейдетизм» – це особливий різновид образної пам'яті, здатність найбільш яскраво й точно відтворювати в усіх деталях наочні образи предметів, що дозволяє втримувати та відтворювати надзвичайно живі образи раніше побачених предметів, об'єктів (Антощук, 2001).

А. Богосвятська визначає «ейдетизм» як психічне явище, яке полягає у здатності відтворювати яскравий наочний образ тривалий час. Характерною ознакою для «ейдетизму» є емоційна забарвленість образів, що притаманно більшості дітей. Вони уявляють собі предмет, чітко «бачать» його перед собою. Техніка ейдетики навчає дітей запам'ятовувати без зазубрювання (Богосвятська, 2011).

Л. Айзенварг розглядає ейдетизм як особливий різновид образної пам'яті, здатність найбільш яскраво й точно відтворювати в усіх деталях наочні образи предметів, які в певний момент не діють на органи чуттів (Айзенварг, 2009, с. 7). Фізіологічною основою ейдетичних образів є залишкове збудження зорового аналізатора.

Отже, провідні науковці визначають ейдетуку як відтворення образів предметів у всіх його деталях, які не діють в певний момент безпосередньо на зорові аналізатори. Ейдетичні образи відрізняються від звичайних тим, що дитина ніби продовжує сприймати предмет за його відсутності.

Головними інструментами ейдетики є робота з асоціаціями та акровербальна техніка. Робота з асоціаціями представлена двома напрямками: ланцюговим методом (він апелює асоціативними логічними зв'язками) і методом зорових асоціацій. Ланцюговий метод заснований на тому, що будь-яке явище може спричинити за собою інше. Інформація у процесі навчання розкривається поступово (від загального до конкретного, від приватного до загального або від приватного до іншого, існуючого з ним паралельно в інформаційному просторі, приватному) (Мажейка, 2018).

Конструювання заняття з використанням елементів ейдетики формує новий підхід до освітніх та виховних технологій, який дозволяє кожному учневі комфортно та із задоволенням здобувати нові знання.

Виходячи із вище зазначеного, Т. Крепчук зазначав, що необхідно:

- навчати запам'ятовувати новий матеріал швидко та якісно;
- збільшувати обсяг пам'яті учнів;
- розвивати творчу уяву, фантазію, образне мислення молодших школярів;
- навчати мислити послідовно, асоціативно;
- розвивати просторову орієнтацію та уявлення;
- тренувати вміння розслаблюватись, швидко знімати втому, знаходитись у доброму настрої (Крепчук, 2012).

Таким чином, технологія ейдетики пробуджує активну розумову діяльність кожного учня, зацікавлюючи його самим процесом навчання, а також дає учневі «інструменти» для швидкої активної обробки навчального матеріалу, його запам'ятовування та миттєвого відтворення у слухний момент.

Технологія ейдетики реалізує навчальні, розвивальні, пізнавальні, виховні та психологічні цілі.

Навчальні цілі формують уміння та навички працювати з інформацією, які дають можливість:

- формувати вміння учнів ефективно й самостійно вчитися;
- швидко і точно виконувати розумово-творчі операції, зумовлені стійкістю уваги та розвиненою пам'яттю;
- поповнювати активний лексичний запас учнів, швидко й оригінально оперувати невербальними та вербальними асоціаціями;
- закріплюють основні компоненти уміння вчитися – самостійно-осмислено (Мажейка, 2018).

Розвивальні цілі – розширюють творчі можливості учнів. Вони формують творчий підхід до будь-якого інформаційно-навчального матеріалу, використовуючи при цьому вроджені здібності, що надають

упевненість у собі та своїх можливостях; розвивають уміння сприймати інформацію так, як ми робили це в дитинстві: не напружуючись, граючись, легко та із задоволенням (Мажейка, 2018).

Пізнавальні цілі – розширюють можливості кращого пізнання навколишнього світу та себе, завдяки розширеній увазі, стійкій пам'яті й увазі; підвищують самооцінку молодшого школяра завдяки результативності в навчанні, створюючи психологічний комфорт.

Виховні цілі передбачають формування особистих характеристик учня, які ґрунтуються на самопізнанні, на вмінні використовувати свої вроджені можливості; здатності їх конкурувати (Мажейка, 2018).

Психологічні цілі сприяють створенню ситуації успіху учнів у навчанні та житті; вирішенню своїх особистих психологічних проблем, пов'язаних зі страхом, фобіями та стресами (Мажейка, 2018).

Однією з основних освітніх галузей визначених Державним стандартом початкової загальної освіти є математична.

Математична освітня галузь спрямована на формування в учнів початкових класів математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати й моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір (*Державний стандарт початкової освіти*, 2018).

У процесі вивчення математичної галузі учень початкової школи досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів; моделює процеси й ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач; критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач; застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу (*Державний стандарт початкової освіти*, 2018).

Аналіз типової навчальної програми для початкової школи, за редакцією О. Савченко, засвідчує, що математична освітня галузь передбачає формування в учнів таких умінь (*Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1–2 класи*, 2018).

1) Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів. Учень:

- розпізнає серед ситуацій із повсякденного життя ті, що розв'язуються математичними методами;
- досліджує, аналізує, оцінює дані та зв'язки між ними для розв'язання проблеми математичного змісту;
- прогнозує результат розв'язання проблемної ситуації.

2) Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання різноманітних задач. Учень:

- сприймає і перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану), будує допоміжну модель проблемної ситуації ;

- розробляє стратегії розв'язання проблемних ситуацій;
- моделює процес розв'язання проблемної ситуації і реалізує його.

3) Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних задач. Учень:

- оцінює дані проблемної ситуації, необхідні й достатні для її розв'язання;

- оцінює різні шляхи розв'язання проблемної ситуації, обирає раціональний шлях її розв'язання;

- перевіряє відповідність одержаного результату прогнозованому;
- оцінює правильність розв'язання проблемної ситуації;
- виявляє та виправляє помилки.

4) Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу. Учень:

- аналізує об'єкти навколишнього світу та ситуації, що виникають у житті;

- встановлює кількість об'єктів, читає і записує числа, порівнює та впорядковує їх;

- володіє обчислювальними навичками, застосовує їх у навчальних та практичних ситуаціях;

- визначає просторові відношення;

- розпізнає геометричні фігури за їх істотними ознаками;

- будує, конструює об'єкти;

- вимірює величини;

- використовує алгебраїчні поняття й залежності для розв'язування проблемної ситуації; досліджує задачі.

Метою навчання математики в сучасній початковій школі є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;

- формування в дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;

- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;

- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач (*Державний стандарт початкової освіти, 2018; Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1–2 класи, 2018*).

Таким чином, майбутній учитель початкових класів повинен бути підготовлений до вирішення вищезазначених завдань. Цьому сприятиме використання ним відповідних методик і технік ейдетики у своїй професійній діяльності. Відповідно до зазначеної технології, одним із основних завдань учителя в початкових класах є оволодіння учнями такими прийомами: виділення логічних частин, спостереження за основними змістовними лініями, виділення ключових слів, повернення до прочитаних частин задачі для уточнення їх змісту, пригадування й відтворення вслух (про себе всього) навчального матеріалу, раціональними способами обчислень.

Використання елементів ейдетики в навчальній діяльності забезпечує комфортні умови, за яких кожен учень може відчувати свій успіх у процесі здобування знань. Технології ейдетики дають змогу створити таке навчальне середовище, у якому теорія і практика засвоюються одночасно, а це дає змогу учням початкової школи розвивати особистий світогляд, критичне мислення, математичне мовлення; виявляти й реалізувати індивідуальні можливості. Опрацювання навчального матеріалу подається так, щоб учні самостійно могли встановлювати зв'язок між новими та вже набутими знаннями, робили «відкриття», формулювали власні ідеї та міркування, навчалися співробітництву.

Таким чином, майбутній учитель початкових класів повинен пам'ятати, що технології ейдетики в навчальному процесі сприяють:

- 1) створенню особистого навчального досвіду з метою підвищення самооцінки;
- 2) тісній співпраці з учнями класу;
- 3) формуванню позитивного ставлення до навколишнього світу;
- 4) підвищенню продуктивності навчально-пізнавальної діяльності.

Г. Войтович зазначав, що для того, щоб успішно оволодіти техніками ейдетики, необхідно:

- налаштувати учнів на уявлення, а не на запам'ятовування;
- все робити без напруження;
- навчання на позитиві тощо (Войтович, 2010).

Методики й технології ейдетики дозволяють будувати роботу з дітьми на основі: вільних асоціацій, пов'язаних із предметними образами; колірних асоціацій; асоціацій, пов'язаних з геометричними формами; тактильних асоціацій; предметних асоціацій; звукових, смакових, нюхових, графічних тощо. У процесі такої роботи учні є постійними співавторами вчителя.

Під час проведення практичних і лабораторних занять із методики навчання освітньої галузі «Математика» доцільно ознайомити студентів із певними методами, прийомами, технологіями ейдетики, які варто застосовувати на уроках математики в початковій школі. Наприклад, ланцюговий, акровербальний методи і метод місць.

Ланцюговий метод будується на ланцюгових асоціативних зв'язках. Асоціації відіграють важливішу роль опрацюванні навчального матеріалу. За допомогою різних образів впорядковуються всі складові елементи інформації, які вивчаються. Свідомо утворюючи асоціації й відшукуючи в заздалегідь дібраних прикладах, ми підсилюємо контроль над фіксацією інформації у свідомості учня. Пошук асоціацій швидко перетворюється в захоплюючу гру.

Акровербальний метод («акро» – край, «вербо» – слово) полягає у складанні віршів, жартівливих фраз, особистих висловлювань, у яких зашифрована певна математична інформація.

Метод місць спирається на зорові асоціації учнів. Тобто потрібно чітко уявити собі предмет, який необхідно запам'ятати і поєднати його образом, який вже знайомий учням. Цей метод заснований на асоціаціях, що диктуються послідовністю предметів і місць.

Розгляд таких методів доцільно під час опрацювання питань з методики вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел, геометричного матеріалу, величин тощо.

Під час вивчення теми «Методика вивчення нумерації чисел і арифметичних дій у концентрі 10» доцільно ознайомити студентів із використанням елементів ейдетики під час опрацювання методики вивчення цифр.

Методика роботи з цифрами може бути проведена у такій послідовності:

1) робота з кольоровим колажем з цифрами, які пов'язані із певними образами і добре знайомі дітям;

2) завдання, які спрямовані на цифро-образне перекодування інформації і передбачають використання асоціативних зв'язків.

У процесі такої роботи учні швидко запам'ятовують цифри, розфарбовують їх у своїй уяві, перетворюють певний образ, який вона їм нагадує.

З метою зацікавлення вчитель може розповісти казку про загадкову й чарівну країну Математики, у якій живуть її незвичайні мешканці – цифри, знаки, фігури. Всі вони не прості і можуть перетворюватися на предмети навколишнього світу. Кожна цифра може жити і в зошитах учнів, і в підручниках, і на класній дошці, але обов'язково у своїй кімнатці – клітинці.

Граючись з цифрами, можна перетворити кожна з них на образ, який вона нам нагадує. Можна дібрати невеликі вірші до кожної цифри. Вивчення кожної цифри починається з магічних слів: «Уявіть собі!».

Під час опрацювання методики вивчення складу чисел в межах 10 доречно ознайомити студентів з прийомами «Цифрообраз», «Гіпербола», «Синтез» тощо.

Спочатку вчитель разом із учнями за допомогою прийому «Цифрообраз» перетворюють цифри у веселі та цікаві для дитячого сприймання образи. Наприклад, цифрі 1 – відповідає образ олівця, цифрі 2 –

турботливої ластівки, 3 – лисички-сестрички, 4 – затишної хатинки, 5 – запашного яблука, 6 – голосного чайника, 7 – працюючого молотка, 8 – швидкісної машини, 9 – веселого кита, 0 – яскравого сонечка. Обов'язковим моментом ефективного засвоєння складу числа є рефлексорне перетворення цифр у дані образи і навпаки.

Потім за допомогою прийому «Гіпербола» цифрообраз числа, склад якого вивчається, збільшується і розміщується в центрі малюнка. Навколо центрального образу за допомогою прийому «Синтез» розташовуються попарно цифрообрази, що відповідають даному складу числа. Наприклад, центральним образом малюнка для вивчення складу числа 8 є швидкісна машина. На малюнку навколо машини розташовані попарно цифрообрази цифр, що формують склад числа 8: два будиночки ($4+4$), ластівка з чайником ($2+6$), яблуко з лисичкою ($5+3$) та олівець з молотком ($1+7$). Прийом «Сюжет» дає змогу краще запам'ятати весь перелік складу числа, використовуючи певну історію.

Також елементи ейдетики можна використовувати під час підготовчої роботи та вивчення табличних випадків множення та ділення. Особливістю є те, що учням подобається складати розповіді за малюнками і знаходити в них цифри. Під час вивчення табличних випадків множення варто домовитися, що множники – це постійні образи, які не змінюються. Вони і будуть головними героями історій. У процесі розфарбовування малюнків працює рухова пам'ять, що робить процес запам'ятовування більш легким та цікавим. А кольорові додатки можна використати як цікаву дидактичну гру, розрізавши на окремі картинки. Учень, дивлячись на них, повинен відтворити історію, яку потім із пам'яті пов'яже з відповідним числом.

Тема табличних випадків множення і ділення є однією із складних у математичній галузі. Тому майбутній учитель повинен не лише забезпечити чітке розуміння учнями змісту дій множення і ділення, а й сформувати в них стійкі знання табличних випадків множення і ділення.

У процесі опрацювання інших тем із методики навчання освітньої галузі «Математика» доречно ознайомити майбутніх учителів із методикою роботи з такими завданнями:

- цікаві питання (навчають побудови послідовної ланцюжка міркувань);
- загадки (формують уміння відбирати корисну інформацію, що міститься в самій задачі);
- числові ребуси;
- завдання-жарт (учать бачити в задачі практичне значення);
- логічні завдання (розвивають уміння оволодіння логічними операціями);
- числові трикутники (закріплюють уміння розподіляти елементи, згідно з умовою);

– продовжити малюнок (закріплюють уміння встановити алгоритм, тренують пам'ять) тощо.

Зазначені завдання з використанням відповідають трьом рівням оволодіння математичним змістом: перший рівень (репродуктивний), коли учень здійснює дію за зразком, орієнтуючись на зовнішні дії; другий рівень (рефлексивний), коли учень здійснює дію з розумінням, орієнтуючись на істотні зв'язки й відносини як основу способу дії; функціональний рівень (третій), коли учень здійснює компетентну дію, орієнтуючись на поле і межі можливостей способів дії.

Отже, використання елементів ейдетики у процесі навчання учнів початкових класів математики сприяє активізації учнів на уроці, обговоренню проблемних ситуацій, висловленню цікавих ідей і міркувань; свідомому формуванню обчислювальних умінь і навичок; ефективному засвоєнню навчального матеріалу; швидкій адаптації та партнерським відносинам у класі.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Використання елементів ейдетики майбутніми вчителями початкових класів у своїй професійній діяльності сприяє реалізації завдань Нової української школи, які полягають у забезпеченні комфортних умов, продуктивності навчання, упровадженні методик особистісно й компетентісно зорієнтованого навчання, технологічності методик навчання, осучаснені та оздоровленні освітнього середовища тощо. Застосування технік ейдетики у процесі вивчення математичної галузі сприяє ефективному запам'ятовуванню і відтворенню навчальної інформації; розширенню можливостей пам'яті учнів, образної уяви, багатогранному сприйняттю світу тощо.

Подальшої розробки потребує дослідження технологічності методик навчання у процесі підготовки вчителя початкових класів до професійної діяльності.

REFERENCES

- Антощук, Є. (2001). Таємниці «Школи ейдетики». *Початкова освіта*, 42, 7-9 (Antoshchuk, Ye. (2001). Secrets of "School of Eidetics". *Primary education*, 42, 7-9).
- Айзенварг, Л. Г., Айзенварг, М. Л. (2009). Волшебство памяти, или ейдетика. *Психология и соционика международных отношений*, 7, 20-26 (Eisenvarg, L. G., Eisenvarg, M. L. (2009). Magic of memory, or eidetics. *Psychology and Socionics of International Relations*, 7, 20-26).
- Войтович, Г. І. (2010). *Використання методів ейдетики в процесі навчання та виховання дітей*. Хмельницький: ОІППО (Voitovych, G.I. (2010). *Use of eidetics methods in the process of children's education*. Khmel'nitsky: OIPPO).
- Державний стандарт початкової освіти [Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87]. (2018). Retrieved from: <http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2018/03/5a8de25e1504c877583228.do>. (State standard of primary education [Approved by the Cabinet of Ministers of

- Ukraine Decree No. 87 of February 21, 2018*]. (2018). Retrieved from: <http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2018/03/5a8de25e1504c877583228.do>.
- Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. (2017). *Відомості Верховної Ради*, 38-39, Ст. 380. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (Law of Ukraine "On Education" of 05 September 2017 (2017). *Bulletin of Verkhovna Rada*, 38-39, Art. 380. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>).
- Кривоніс, М. Л., Дроботій, О. Л. (2012). *Ейдетика як засіб підготовки дитини до школи*. Харків: Вид-во «Ранок» (Kryvonis, M. L., Drobotii, O. L. (2012). *Eidetics as a means of preparing the child for school*. Kharkiv: Ed. Ranok).
- Костюк, С. Г. (2003). *Вікова психологія*. К.: Атіка (Kostiuk, S. G. (2003). *Age psychology*. Kyiv: Attica).
- Крепчук, Т. Л. *Впровадження елементів «Ейдетики» в практику роботи початкової школи*. Retrieved from: https://docviewer.yandex.ua/view/0/?*=2ELUbKu6jRjxd%2FVo. (Krepchuk, T.L. *Implementation of elements of "Eidetics" in the practice of primary school*. Retrieved from: https://docviewer.yandex.ua/view/0/?*=2ELUbKu6jRjxd%2FVo).
- Мажейка, Т. И. *Использование методов Эйдетики в преподавании школьного материала*. Retrieved from: <https://multiurok.ru/blog/ispol-zovaniie-mietodov-eidietiki-v-priepodavanii-shkol-nogho-matieriala.html> (Mazheika, T. I. *The use of Eidetics methods in teaching school material*. Retrieved from: <https://multiurok.ru/blog/ispol-zovaniie-mietodov-eidietiki-v-priepodavanii-shkol-nogho-matieriala.html>).
- Пашченко, О. (2009). Асоціації за друдлами. *Дошкільне виховання*, 4, 24-25 (Pashchenko, O. (2009). Association for Drudges. *Preschool education*, 4, 24-25).
- Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1–2 класи* (2018). К.: ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+» (*Typical educational programs for general secondary education establishments: 1-2 grades* (2018). Kyiv: Educational Center+).

РЕЗЮМЕ

Непомнящая Галина. Подготовка будущего учителя к использованию элементов эйдетики в процессе изучения математики в начальной школе.

В статье рассмотрена проблема подготовки будущего учителя начальной школы к использованию элементов эйдетики в своей профессиональной деятельности. Обоснованы основные аспекты изучения математической отрасли в современной начальной школе. Проанализировано и очерчено, какие методы, приемы, техники эйдетики целесообразно использовать в начальной школе во время изучения математики. Описано целесообразность использования элементов эйдетики во время изучения определенных математических тем. Исследован методический аспект использования элементов эйдетики во время изучения определенных тем из учебной дисциплины «Методика обучения математики».

Ключевые слова: подготовка будущего учителя начальных классов, использования элементов эйдетики, математика.

SUMMARY

Nepomnyascha Halyna. Training an intending teacher for using eidetics of elements in the educational process on mathematics in primary school.

The purpose of the article is to search the issue of training future teachers for using the eidetics elements in the educational process on mathematics in primary school.

The research methods are critical analysis of the scientific and pedagogical literature, comparison, generalization of practical researches, systematization.

The results of the study consist in a critical literature analysis on the research subject, systematization and generalization of the received information, implementing of results in the process of teaching the course "Methods of teaching the educational field "Mathematics" at the primary education faculty.

In our research, the importance of using eidetics elements in the process of teaching some mathematical topics was found out. The methodological aspect of using the eidetics elements in the educational process of studying certain topics on the course of "Methods of teaching the educational field of study "Mathematics" is researched. A number of tasks that will allow primary school teachers to form pupils' mathematical ideas and concepts are considered. They are to identify the main features of subjects, mathematical objects, numbers; to distinguish and characterize mathematical objects according to given characteristics; to compare, summarize, classify, determine the sequence of events; to define certain concepts, etc. It allows to develop mathematical speaking of primary school pupils, their ingenuity and intelligence.

The practical importance of the research lies in selection and development of tasks that can be used by primary school teachers in their professional activities. The main principles and the study results can be used by university teachers in the process of teaching the course "Methods of teaching the educational field of study "Mathematics" to intending primary school teachers.

Conclusions and prospects for further research. Using the eidetics elements by intending primary school teachers in their professional activities contributes to the implementation of the New Ukrainian School's tasks that aims at providing comfortable conditions, learning productivity etc. Implementation of eidetics techniques in the process of studying the mathematical field of study contributes to the effective memorization and reproduction of educational information; expanding memory, imagery, and multifaceted perception of the world.

Researching the methods of using eidetics techniques in the primary school teachers' training for professional activity requires further development.

Key words: intending primary school teachers' training, using the elements of eidetics, mathematics field of study.

УДК 37:005.336.2]-057.875-026.15-057.86

Пшенична Любов

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-2840-2189

Віра Мотречко

Сумська міська рада
ORCID ID 0000-0002-3822-4603

DOI 10.24139/2312-5993/2019.09/216-235

ВІД КРЕАТИВНОГО СТУДЕНТА ДО НЕОРДИНАРНОГО ФАХІВЦЯ

У статті схарактеризовано наукові категорії «освіта», її мета, сутність, система; «компетенція», «компетентність», «компетентнісний підхід», «творчість», «креативність», представлена модель випускника – дипломованого фахівця – як деякий еталон, ідеал спеціаліста, який повинен бути підготовлений у